

Kuokkalan asemalta kohti sotia ja kenraalin tietä

Lokakuussa 1915 muuan 23-vuotias maanmittausharjoittelija seisoi Kuokkalan rautatieaseman lippuluukulla ja pyysi matkalippua Kaskisiin.

— Mitä te Kaskisissa teette? kuului silloin yhtäkkiä tuhkasti venäjän kielellä, ja nuorukaisen kämmnähtäessä katsoimaan hän huomasi venäläisen santarmin seisovan takanaan. — Menen tervehtimään siellä olevia sukulaisiani, nuorukainen vastasi kysyjän kielellä näennäisesti täysin rauhallisena, vaikka sydän pamppaili melkein haljetakseen. Hänellä oli nimittäin päämääränä paljon kaukaisempi paikka kuin Kaskinen — oli Saksa ja Lockstedtin leiri.

Venäläinen sanlarmi ei puuttunut asiaan sen enempää, ja nuorukainen sai matkalippunsa. Hän poikkesi Kaskisissa hyväkseltyään sitä ennen Hiltioissa olevan kottiväkensä, sekä jatkoi matkaansa Kemini, josta ”ulkomaanmatkari” oli määrätty alkaa. Tunnusmerkkinä Kemissä ilmoitandoutaessa oli sytyttämätön savuke suupielessä, seka oikean käden ranteeseen sidottu nenälhina. — Melko shiniimpistävät tunnusmerkit siis, ja myöhemmin nämät muuttelujkin vähemmän näkyviksi.

Kemistä matka siten alkoi haluki Ruotsin kohti päämäärää eräiden toisten nuorukaisen kanssa ja sujui kohtalaisen onnellisesti luonnottamatta neljän vuorokauden pilleskelyä Tornion lähellä olevassa Ajoksen saarella lähellä partioneiden sentarmien vuoksi. Saaman nuukassa oleva kirves oli poikajoukon ainoana aseena, mutta sitäkään ei onneksi tarvittu, ja vihdoin päästiin eteenpäin, tosin viuhusina ja nälkäisinä.

Lokak. 17 p:nä 1915 puheena oleva nuorukainen liittyi Preussin Kunnikaalliseen Jääkäripataljoonaan n:o 27 saadakseen sotilaskoulutuksensa Suomen vapautustaitelua varten. Ja tuosta päivästä alkoi hänen kunnikas sotilasuuran saamalla kun aikaisemat suunnitelmat valmistumisesta maanmittausinsinööriksi sinetöityvät päättyneiksi. Tämä nuorukainen oli Väinö Heikki Väinö, nykyisin kenraalimajuri evp.

Vain edellä kerrotun verran haastattelija onnistui saamaan kenr Väinöstä jrti hänen pyytämässään tätä kertomaan jääkäriintensä alkuvaiheista, koulutus- ja taisteluvuosisista Saksassa ja lopuksi paluusta kotimaahan vapaussoitamme aamunkoitteessa. Hän oli sotilaallisen lyhytsanainen ja päätti keskustelun vaahinatoma-

sti: — Tuskinpa minulla noiden vuosien vaihteista on sen enempää kertomista kuin toisillakaan mukana oleilla. Haluan vain lisätä, että vaikka usein kärsimme Saksassa ankaraakin nälkää ja vihua ja vaikka yhteydet kotimaahan ja kotiväkeäen olivat olemattomat — koko aikana sain kotoa vain yhden kirjeen, senkin 2 kk kuluneena — niin katumus lähdistä ei koskaan tullut mieleen. Alkuisin

alusta jos tarvittaisiin ja jos ohsin nuori — vaikka ohsikin ”tämä järki”.

Kenraalimajuri Väinön elämänkerratiedot ilmoittavat mm. hänen saaneen ylioppilaslakkinsa Käki-salmessa ja hänen toimineen 1908 —14 maanmittaustehtävissä harjoittelijana. Saksassa hän oli mukana mm. Misse-joen asemasodassa ja Schmardenin hyökkäyksessä, jossa suomalaiset kunnostautuivat niin, että kenraali tarjosi hellelle omia sikareitään. 1916—17 hän oli n. 8 kk:n ajan komennettuina erikoislehtäviin Suomessa, ja 25. 2. 1918 hän tuli jääkärien pääjoukon mukana Vaasaan Suomen armeijan luutnanttina. Hän haavoittui vapaussodassa joukkueenjohtajana Kalevankankaan taistelussa, ja parannuttuaan hänet siirrettiin Jääkäriyhtymän täydennyspataljoonan komentajaksi. Tämä tapahtui 17. 4. 1918.

Väinöksi mainittu päivän ja nykyhetken väliseen aikaan matkustanut sitten monenmoista päällikkyyttä, johtajan ja komentajan tehtävää, sotakorkeakoulun tukikintoja, komiteoiden ja kunniautoimistujien jäsenyyksiä jne. jne. Elinäkäaari on kohonnut tasaisesti suomalaisen miehen järkkymättömällä uuruksella. V. 1919 hänestä tuli kapteeni, 1924 majuri, 1928 evtn ja 1937 eversti. Kenraalimajurin leijona tuli kaulukseen 1946 sekä ye-ups. arvo 1948.

V. 1952 kenr Väinö erosi armeijasta ikänsä vuoksi ja siitä lähtien hän on asustanut pääasiassimmin Itin Mankalassa olevalla huvial-

laan, jossa hän on voinut perinpojin omistautua harrastuksilleen, kirjallisuille töilleen sekä metsästämiseseen ja kalastamiseen. Taitavana kynäkäyttäjänä hän on julkaissut kirjoja, laajinut historioita ja kuvateoksia sekä julkaisut lukemattoman määrän kirjoituksia lehdistössä.

Jääkäriylliton puheenjohtajan nuijan hän novutti tänä vuonna heljeltuaan sitä v:sta 1948. Monissa muissakin yhdistyksissä — mm. Kymenlaakson Rajaseudun Ystävissä, hän on hoidellut puheenjohtajan tehtäviä vuosikausia.

Kenr Väinö on viime vuosina vieraillut ahkerasti Saksassa entisillä muistorikkailta parkoilla, ja siellä hän kävi jälleen viime talvenakin. Mutta tällä hetkellä hän viettää rakastamaansa ”eräelämää” Mankalassa ja — kirjoittaa. Mutta mitä? Siitä taas kuulemme aikanaan.

— ● —

RUUSI TÄHKKI ja Väinö Heikki Väinö

V

OI

9. V

maar

useir

tävä

Hyök

ka

teidi

mena

natte

vallat

masi

mont

ne, j

H/

luku

päiv

työs

erik

aisi

ta